

Gespreksbijeenkomst Vrijdagavond 17 januari om 20.30 u.

Gespreksthema: *Rome en Reformatie, een pleidooi voor vereniging*

Zoals ieder jaar beginnen we ook nu ons oecumenisch weekend dat altijd georganiseerd wordt in het kader van de bidweek voor de eenheid van de christenen met een gespreksavond. Deze keer was onze gastspreker ds. Arjan Plaisier, voormalig scriba van de PKN en nu (weer) werkzaam in Amersfoort.

De avond wordt geopend door pater Tiemen Brouwer, geestelijk leider van de oecumenische steungroep. Hij herinnert aan een uitspraak van ds. Arjan Plaisier in het tijdschrift Wapenveld, tevens belicht door het Katholiek Nieuwsblad, die ons erg getroffen had en waar we in de Vastentijd al een gespreksavond op gebaseerd hadden. Nu hebben we dankzij de komst van ds. Plaisier in eigen persoon de mogelijkheid uit zijn mond verdere toelichting te krijgen over zijn ideeën rond het thema van de eenwording van de christenen. Ter opfrissing wordt de tekst nogmaals voorgelezen.

We hebben het kled gescheurd, dus ligt er de opdracht het kled weer toe te naaien. Daar bepleit de oud-scriba van de Protestantse Kerk in Nederland hereniging met de Katholieke Kerk. De huidige tijd waarin het christendom verdwijnt met het collectieve besef vereist een radicale stap, aldus Plaisier. Die stap betekent een verzoening tussen Rooms-katholieken en protestanten en daarmee de vereniging van kerken. Voor een vereniging moet veel gebeuren en sommigen mitsen en maren lijken volgens Plaisier sympathiek, zoals dat de verschillen alleen maar een verrijking zouden zijn, en is de vraag: zijn die breuken dan ontstaan vanwege die verrijking? Is de Kerk in vrede vermenigvuldigt? Dit is niet vol te houden. We hebben het kled gescheurd, dus ligt er de opdracht het kled weer toe te naaien. Plaisier kan zich voorstellen dat de Reformatie een soort eigen kerkorde binnen de Katholieke Kerk zou worden.

Ds. Plaisier leidt zijn gesprek in met een uitleg over: waarom de scheur? Dat Luther niet gehoord werd is tragisch. Hij liep aan tegen de Kerk als handel, als product. Voor hem was dat een verduistering van het evangelie. Het ging de jonge Luther om het levende contact met Christus, om de bevrijdende kracht van het evangelie. Bij velen bestond er het verlangen naar

helderheid en een rechtstreeks contact met Gods liefde, maar toch kreeg Luthers appel geen stem. Zo kwam de Reformatie buiten de Kerk terecht wat de scheur veroorzaakte die steeds dieper werd en door heel Europa liep en uiteindelijk wereldwijd ook op politiek gebied een scheiding tot gevolg had.

De secularisering van ons continent heeft veel te maken met deze scheur. Immers: als de Kerk verdeeld is, wat is dan het criterium

van de waarheid? Moet die dan niet in het redelijke denken gezocht worden...?

Hoe alles zich ontwikkelde en waarom juist nu de tijd rijp is voor verzoening vormen de kern van de rest van het zeer inspirerende betoog van de dominee.

God is in de tijd waarin wij leven uit het bewustzijn van velen verdwenen. Mede door de komst van de islam is er een nog grotere afweer van religie. De Kerk is verzwakt. In Nederland is het met de PKN en de RKK slecht gesteld. We kunnen zeggen in het post-christendom te leven en, als we nog een stapje verder willen gaan, onze tijd apocalyptische trekken krijgt. De aanslag op de aarde gaat door en nu slaat de aarde terug! Om maar niet te spreken over de aanslag op de psyche die net zo dramatisch is en ook terugslaat...

En, zie, juist nu komt de vraag naar de Kerk opnieuw op een indringende manier terug. Alle vanzelfsprekendheid valt weg. We konden ons een scheiding permitteren, maar die grond onder onze voeten is weggevallen. Dit vraagt om een ommekeer. In dit licht moeten we elkaar weer gaan liefhebben, elkaars gaven van de Geest erkennen en ophouden met denken dat die ander niet bij Christus hoort of losstaat van de waarheid. Waar dit op neerkomt is dat de protestant zich moet bekeren om terug naar de Moederkerk te gaan vanwege de continuïteit met de oorsprong. Maar

ook de katholiek moet zich bekeren, in ieder geval tot de Heer. Wij zijn nu al 500 jaar gescheiden, maar daarvoor waren we 1500 jaar samen. De ontwikkelingen die er door de Reformatie geweest zijn hebben zo moeten zijn. God is met Zijn verdeelde kinderen meegegaan. De RKK is de Kerk van het Zijn, waarin het Hoc est corpus Christi steeds weer heeft geklonken. Zij heeft iets van 'zo is het'. Er heerst een diep besef van eenheid. De PKN daarentegen is de Kerk van

het Woord, heeft veel bijgedragen aan de mondigheid van de kerk en ervoor gezorgd dat de Bijbel behalve een kerkboek ook een huisboek werd. En het protestantse lied heeft een greep gedaan naar de ziel van velen. Kort gezegd: het lijkt erop dat er krachten van de Geest werkzaam waren in de verdeelde Kerk...

Breekpunten zouden kunnen zijn: de katholieke devotie t.o.v. Maria, de verschillende manier waarop de Eucharistie gevierd wordt en de rol van de paus. Maar waar hebben we het over? Maria is de moeder van God en ook voor de protestanten belangrijk. En mogen wij splijten op de gave van Christus, die Hij vrij aan ons geeft? De onfeilbaarheid van de paus kan wat moeilijk te aanvaarden zijn voor protestanten, maar ook voor katholieken. Er wordt tegenwoordig openlijk over gesproken in de RKK. Dus ook hier is er sprake van mogelijkheid tot gesprek.

We moeten in gesprek gaan. Want het kerkelijk leven is aan het vastlopen, aan de ene en aan de andere kant. Er is dus voor beide partijen weinig reden om in het gelijk te blijven vastzitten. We hoeven slechts met de Geest mee te werken. God zal het doen! De spirituele oecumene of de oecumene van het hart is de eerste stap. De muziek van Bach is een voorbeeld van waar wij allemaal de Goddelijke gloed kunnen herkennen. Gebed kan ook erg veel bewerkstelligen. Daarna is erkenning van elkaars ambten nodig. Dit zou kunnen leiden tot twee ambtelijke structuren binnen die ene Kerk. Zou de protestantse als een aparte ritus, met als basis het credo, erkend kunnen worden?

Laten we elkaars rijkdommen koesteren en samen het verlangen dat je eigenlijk wilt knielen hervinden!

Ds. Plaisier eindigt met een novelle geschreven door een Oosters orthodoxe schrijver, Solowjew, in het jaar 1900 over de vereniging van Petrus, Johannes en Paulus, waarvan Plaisier hoopt dat het daar beschreven visioen werkelijkheid mag worden...

Dan is het tijd voor een pauze. Daarna volgen er vragen waar de dominee heel prompt op kan antwoorden. Het is duidelijk: hij is niet over een nacht ijs gegaan met zijn idee van wat eenwording is. Juist de orthodoxen, onze 'uitersten', moeten met elkaar in gesprek gaan en beide kerken moeten elkaar in hun waarde laten.

Een prachtige avond met een goede opkomst en een buitengewoon goede sfeer met beide sprekers van ons laatste seizoen aanwezig: pater Guido Gockel en Paul Vanderbroeck. Een uitstekend begin van de bidweek! Het is, zoals iemand van ons het verwoordde, alsof er een 'schok' door onze parochie gaat, een positieve energie die ons wakker schudt en hoop en kracht geeft, een gespreksavond die we niet gauw zullen vergeten...

Namens de oecumenische steungroep,

Kirsten Kristiansen

Foto's: Hennie en Fabrizio Della Manna